

Manifestul de la Oeiras

Agenda PULMAN pentru Europa electronică

Miniștrii, forurile de decizie și profesioniștii din cele 36 de țări europene¹ au căzut de acord asupra următoarelor priorități ale politicii PULMAN la conferința din Oeiras, Portugalia, 13-14 martie 2003.

Sunt necesare fonduri suficiente și susținere la nivel local și național:

- Pentru a intensifica rolul bibliotecilor publice, în colaborare cu arhivele și muzeele, ca elemente vitale în îndeplinirea obiectivelor planului de acțiune e-european², prin accelerarea dezvoltării lor ca centre de acces la resursele digitale.
- Pentru a veni în întâmpinarea nevoilor tuturor cetățenilor în societatea informațională prin încurajarea politicilor și practicilor promovate de rețeaua PULMAN³.

Pentru a atinge aceste scopuri bibliotecile publice împreună cu arhivele și muzeele trebuie:

- Să ofere servicii inovative de calitate, tehnologii digitale, care să ajute cetățenii să-și atingă scopurile personale într-o lume în schimbare și care să contribuie la coeziunea socială și la succesul unei economii europene bazate pe cunoaștere.
- Să contribuie la mai buna utilizare a serviciilor bibliotecilor publice din partea cetățenilor, în special acelor care sunt amenințați de excludere socială sau digitală, dezvoltându-se astfel baza de utilizatori înscriși (de peste 150 de milioane)⁴ ai bibliotecilor din cele 36 de țări ale rețelei PULMAN.

La Conferința PULMAN s-a căzut de acord asupra faptului că toți cetățenii vor beneficia de sprijinul substanțial al bibliotecilor publice, al arhivelor și muzeelor la nivel local, național și european în patru direcții specifice.

Bibliotecile publice, împreună cu arhivele și muzeele, contribuie la:

Democrație și cetățenie

- Construirea unei societăți civile, democratice care să țină cont de nevoile întregii comunități, oferirea accesului liber la cultură și cunoaștere și combaterea excluderii sociale oferind oamenilor spații atractive. Trebuie luate în considerare nevoile grupurilor speciale cum ar fi persoanele cu dizabilități, adolescenții, persoanele în vârstă, șomerii și cei care locuiesc în zone rurale.
- Dezvoltarea de servicii pentru e-guvernare, e-sănătate, e-comerț și e-învățare prin oferirea accesului neîngrădit, obiectiv și prietenos, dar și instruirea în utilizarea resurselor electronice.

Educație permanentă

- Punerea accentului pe nevoile copiilor și a acelor care se ocupă de ei oferindu-le un ambient amuzant, sigur și stimulativ pentru activitatea școlară și timp liber, incluzând jocuri și noi tehnologii în colaborare cu școli și alte structuri educaționale.
- Dezvoltarea rolului de centre pentru învățare informală neinstituționalizată, oferind conținut, educație și suport cetățenilor în toate etapele vieții lor, profitând din plin de avantajele e-învățării.
- Contribuirea la dezvoltarea unei societăți informaționale funcționale promovând lectura cu toate mijloacele, inclusiv Internetul.

Dezvoltarea socială și economică

- Ajutor în combaterea analfabetismului digital și a disfuncționalităților digitale, bibliotecile publice devenind astfel Punctele de Acces Internet cele mai des utilizate de publicul european, oferind acces și instruire pentru publicul care riscă e-excluderea și oferind servicii prin intermediul noilor canale, cum ar fi televiziunea digitală, pe măsură ce aceasta devine accesibilă la nivel local.
- Colaborarea cu comunitatea locală a oamenilor de afaceri și alți factori locali care oferă servicii informaționale cu valoare adăugată pentru a susține dezvoltarea economiei bazate pe cunoaștere în Europa.

Diversitatea culturală

- Incurajarea spiritului comunității locale, a istoriei familiilor și a locurilor într-o lume pe cale de globalizare prin ajutorul oferit în crearea, păstrarea și promovarea pentru generațiile viitoare a conținutului digital și analog, cum ar fi cel păstrat de bibliotecile publice, muzee și arhive.
- Susținerea diversității etnice, culturale, lingvistice și religioase, a identităților culturale și integrării sociale, în special prin implicarea cetățenilor locali și a grupurilor comunitare în crearea unei *Memorii Comunitare* a resurselor digitale accesibile tuturor.

Documente de referință:

- *Muzee, tezaur intangibil și globalizare. Shanghai Charter, ICOM, 2002*
- *Declarația IFLA de la Glasgow cu privire la bibliotecile publice, serviciile de informare și libertatea intelectuală (2002)*
- *Manifestul IFLA de pe Internet (2002)*
- *Declarația NAPLE cu privire la bibliotecile publice europene în curs de dezvoltare (2002)*
- *Declarația EBLIDA cu privire la rolul bibliotecilor în învățarea permanentă (2001)*
- *Principiile Lund: Europa electronică, crearea cooperării pentru digitizare, societatea informațională digitală (2001)*
- *Consiliul Europei / Ghidul EBLIDA asupra legislației de bibliotecă și a politicii în Europa (2000)*
- *Recomandările Consiliului Europei asupra unei politici europene de acces la arhive (2000)*
- *Declarația de la Copenhaga (1999)*
- *Comunicatul de la Leuven (1998)*
- *Raportul asupra rolului bibliotecilor publice în lumea modernă a Comitetului de Cultură, Tineret, Educație și Mass-media a Parlamentului Europei (1998)*
- *Muzeele și diversitatea culturală, ICOM (1997)*
- *Manifestul IFLA / UNESCO cu privire la bibliotecile publice (1994)*

Note de subsol:

¹ Rețeaua PULMAN include state membre ale Uniunii Europene, state candidate și țări învecinate : Albania, Austria, Belarus, Belgia, Bosnia Herțegovina, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Macedonia, Moldova, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Rusia, Serbia-Munteșnegru, Republica Slovacă, Spania, Suedia, Turcia, Ucraina, Marea Britanie.

² http://europa.eu.int/information_society/eeurope/index_en.htm

³ <http://www.pulmanweb.org/DGMs/DGMs.htm>

⁴ <http://www.libecon.org>

Planul de acțiune Oeiras

Conferința PULMAN cere miniștrilor, factorilor de decizie politică și profesioniștilor la nivel național și local ca, în cadrul unor limite de timp specificate:

1. Să stabilească **strategii**, care utilizează și dezvoltă deprinderile și infrastructura întregii rețele fizice de biblioteci publice, muzee și arhive europene pentru a dezvolta potențialul lor social, cultural și economic.
2. Să identifice **priorități de finanțare locale și naționale** în sprijinul unor activități cheie, cum ar fi oferirea de acces la resurse electronice și Internet, digitalizarea, crearea de servicii pilot, asigurarea unei infrastructuri tehnice adecvate, incluzând conectabilitatea pe bandă largă acolo unde este posibil și adoptarea unor standarde comune.
3. Să ia în considerare înființarea unor agenții inter-disciplinare și cooperarea inter-ministerială pentru punerea în practică a unor politici **coordonate** în sectorul moștenirii culturale (biblioteci publice, muzee și arhive).
4. Să dezvolte **parteneriate** eficiente între sectorul local al moștenirii culturale și alte sectoare economice și sociale cheie (ex. educație, ocuparea forței de muncă, turism, organizații comunitare etc.) pentru a facilita reorganizarea serviciilor locale, dar și managementul și eficientizarea financiară.
5. Să furnizeze un acces **interactiv** la conținut prin mijloacele avute la dispoziție, resurse digitale multimedia, care se ocupă de istoria, literatura, arta, muzica și interesele comunității locale, grupate, dacă este cazul, ca resurse educaționale.
6. Să sprijine dezvoltarea **centrelor de excelență** pentru a stimula preluarea experiențelor și practicii pozitive, acolo unde este necesar, ca punct de plecare pentru o implementare pe scară mai largă a serviciilor inovatoare.
7. Să implementeze politici de **recrutare și instruire de personal**, incluzând salarii și condiții adecvate, pentru a asigura capacitatea și deprinderile necesare satisfacerii nevoilor exprimate de utilizatori, e.g. sprijinirea instruirii și utilizarea tehnologiilor Societății Informaționale.
8. Să monitorizeze **nevoile utilizatorilor** mereu în schimbare ca parte a planificării investițiilor și a dezvoltării unor politici bazate pe realitate.
9. Să măsoare și să evalueze servicii pe bază regulată, în special acele servicii care implică noi tehnologii și să stabilească criterii de benchmarking pentru a evalua impactul și rezultatele investițiilor.
10. Să propună activități de **cercetare și modernizare** la nivel național și european bazate, unde este cazul, pe parteneriate cu organizații de sprijin și companii din sectorul privat, inclusiv cele specializate în accesul la informație, elaborarea și digitizarea conținutului.